

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Педагогічний Факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ПСИХОЛОГІЯ СІМЕЙНИХ СТОСУНКІВ

(назва навчальної дисципліни)

Дошкільна освіта

(назва освітньої програми)

Рік навчання III, семестр VI

Форма навчання (*денна*)

Галузь знань
01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність
012 Дошкільна освіта
(шифр, назва)
Освітній рівень

Перший рівень вищої
освіти (бакалаврський)

**Кафедра
та викладач**

Кафедра Дошкільної освіти

Викладач: кандидат психологічних наук, старший викладач Корх Віра Михайлівна

Лінк на профіль викладача на сайті кафедри дошкільної освіти Педагогічного факультету:

<https://kdo.pf.udu.edu.ua/sklad-kafedri>

Лінк у Google Scholar: <https://scholar.google.com/citations?user=ESdVaFIAAAAJ&hl=en>)

Лінк у Moodle: <https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=2395>

E-mail: v.m.korh@npu.edu.ua

**I. Основна
мета/цілі навчання**

Основна мета вивчення навчальної дисципліни: формування у студентів уявлень про домінуючу проблематику предмету що вивчається, засвоєння ними базових, концептуальних завдань з проблемних блоків програми та ознайомлення з прикладними практичними методами розробленими в даній галузі.

Завдання: сформувати у студентів систему знань про соціально-психологічні процеси і явища у сім'ї як соціальному інституті суспільства; виробити у студентів практичні уміння та навички щодо застосування психологічних знань про сім'ю у професійній діяльності практичного психолога в системі діяльності психологічної служби; розкрити студентам значення предмету та озброїти їх методикою оптимізації сім'ї в сучасних умовах життєдіяльності.

**II. Місце
навчальної**

*Навчальна дисципліна вибіркова
Цикл професійної підготовки*

дисципліни в освітній програмі*	<i>Шифр дисципліни: BB2.6.</i>	
III. Обсяг навчальної дисципліни	<i>Кількість кредитів</i>	<i>3 кредити</i>
	<i>Загальна кількість годин</i>	<i>90</i>
	<i>Лекційні заняття</i>	<i>20</i>
	<i>Семінарські/практичні заняття</i>	<i>18</i>
	<i>Самостійна робота</i>	<i>52</i>
IV. Короткий зміст навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Введення до психології сімейних стосунків.	
	Сучасні наукові підходи до дослідження родини.	
	<i>Тема 1.1. Основи психології сімейних стосунків. Сучасні наукові підходи до дослідження сім'ї.</i>	
	<i>Тема 1.2. Психологічне консультивання родини.</i>	
	Змістовий модуль 2. Становлення інтимних стосунків. Спільне життя.	
	<i>Тема 2.1. Вибір партнера і чинники ризику при вступі до шлюбу.</i>	
<i>Тема 2.2. Роль батьків в подружніх стосунках дітей.</i>		
<i>Тема 2.3. Рольова структура шлюбу та сім'ї.</i>		
<i>Тема 2.4. Сімейне планування, народження й виховання дітей. Відповідальне батьківство.</i>		
Змістовий модуль 3. Кризові періоди в сімейно-подружніх стосунках.		
<i>Тема 3.1. Кризова комунікація: конфлікт у шлюбно-сімейних стосунках.</i>		
Змістовий модуль 4. Насильство та нервово-психічні розлади в родині.		
<i>Тема 4.1. Історія виникнення та визначення насильства в родині.</i>		
V. Результати навчання	<p>Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.</p> <p>ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.</p>	

PP-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

PP-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

VI. Порядок і критерії оцінювання

Форма підсумкового контролю – Залік. Підсумкова оцінка на заліку формується за результатом поточної роботи протягом навчального курсу: 60 балів за роботу на семінарсько-практичних заняттях, 40 за модульні контрольні роботи.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових (практичних) завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.

VII. Політика курсу

Вимоги до роботи студентів під час проведення навчальних занять з курсу (відвідування занять, етика поведінки під час занять, відпрацювання пропущених занять тощо).

Відповідно положенню «Про організацію освітнього процесу Українського державного університету імені Михайла Драгоманова» (2023), основними видами самостійної роботи студентів в рамках даного курсу є: підготовка до лекцій, семінарів, практичних робіт, дослідницьких робіт, заліку, вивчення інформаційних джерел, дослідницька діяльність, виконання практичних робіт.

Відвідування занять та відпрацювання студентами пропущених занять є обов'язковим до заліку. Студенти, які оформили індивідуальні графіки навчання повинні вчасно виконувати всі завдання та відпрацьовувати семінарсько-практичні заняття.

Індивідуальні дослідницькі завдання (ІНДЗ) є важливою формою самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Головна мета виконання ІНДЗ – поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці при виконанні аналітичних, розрахункових, дослідницьких та інших видів практичних завдань.

Терміни виконання, подання і захисту індивідуальних дослідницьких завдань регламентуються відповідним графіком, який розробляє кафедра на кожен семестр. Одержання позитивних оцінок за виконання ІНДЗ є необхідною умовою допуску студента до семестрового контролю з даної дисципліни (модульної контрольної роботи та диференційованого заліку).

Вимоги до академічної доброчесності студентів.

Згідно положенню «Про академічну доброчесність в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова» (2023), здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись принципів академічної доброчесності, уникати плагіату при виконанні самостійних робіт та індивідуальних дослідницьких завдань, дотримуватись етичних норм при використанні результатів досліджень інших дослідників з посиланням на них, розвивати навички коректної роботи з джерелами наукової інформації, дотримуватись вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, активізувати самостійну та індивідуальну роботу при створення авторського твору та нести відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб та можливостей);
 - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права;
 - надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень та джерела інформації.
-

**VIII. Основні
інформаційні
ресурси**

1. Бех І. Д. Виховання особистості: навч. посіб. 7-ме вид., перероб. і доп. Київ: Либідь, 2018. 848с.
2. Біла І.М. Відповідальне батьківство: соціально-психологічні аспекти. Навч. посіб. Київ: Вид. дім. «Гельветика», 2021. 278 с.
3. Бондарчук О. І. Психологія сім'ї: курс лекцій. Київ: МАУП, 2001. 96 с.
4. Корольчук М. С., Криворучко П.П. Психологія сімейних взаємин: навч. пос. / за заг. ред. М. С. Корольчука. Київ: Ніка-Центр, 2010. 296 с.
5. Мушкевич М. І., Федоренко Р.П., Магдисюк Л.І., Дучимінська Т.І. Психологія молодшої сім'ї: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 235 с.
6. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія: Навч. посіб. Київ: Академ-видав, 2008. 432 с.
7. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 296 с.
8. Піроженко Т. Мовлення дитини: психологія мовленнєвих досягнень. Київ :Главник, 2005. 112 с.
9. Подоляк Л. Основи вікової психології. Київ: Главник, 2006. 112 с.
10. Помиткіна Л.В., Злагодух В.В., Хімченко Н.С., Погорільська Н.І. Психологія сім'ї: навч. посіб. К.: Вид-во НАУ «НАУ-друк», 2010. 270с.
11. Психологія сім'ї: підручник / за ред. В.М. Поліщука. Суми: Університетська книга, 2021. 248 с.
12. Приходько Ю. О. Дитяча психологія: Нариси становлення та розвитку. Київ: Міленіум, 2003. 192 с.
13. Савчин М. В. Вікова психологія: навч. посіб. 3-тє вид, перероб., допов. Київ:Академія, 2017. 366 с.
14. Савчин М., Василенко Л. Вікова психологія. Київ : Академвидав, 2011. 384 с.
15. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 376 с.
16. Столярчук О.А. Психологія сучасної сім'ї: навч. Посіб. Кременчук: ПП Щербатих О.В., 2015. 136 с.
17. Товкач І.Є. Психологічні нотатки для батьків і вихователів дітей від народження до семи років. Метод. посіб. Київ: «Грамота», 2023. 288 с.
18. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція: модульно-рейтинговий курс: навч. пос. для студ. ВНЗ. Київ: Професіонал, 2005. 656 с.

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти протокол № 1 від 27.08.2024
